

זוהר חלק א' פרשת לך לך - דף צ' עמוד א'

מי שאינו זוכה לבנים בזה העולם אינו זוכה ליכנס לפניו מן הפרוכת

"וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי ה' מַה תִּתֶּן לִי", אדני, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, אלהים, יו"ד ה"י וא"ו ה"י, סוד הדבר חבור שני העולמות ביחד, עולם התחתון ועולם העליון[סב].

"מַה תִּתֶּן לִי וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי", שאין לי בן, ולמדנו שכל מי שאין לו בן בעולם הזה נקרא ערירי, כמו שכתוב (ויקרא כ'): "עֲרִירִים יִהְיוּ". ואברהם מפני מה אמר דבר זה, שאמר "מה תתן לי", כביכול כאילו לא האמין בו בהקדוש ברוך הוא, אלא כיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא "אנכי מגן לך", בעולם הזה, "שכרך הרבה מאד", בעולם הבא, מיד נתעורר אברהם בסוד החכמה ואמר "מה תתן לי", הרי יודע אני שאין אדם מקבל שכר ליכנס בו בעולם הבא אם לא הוליד בן, ועל כן אמר "מה תתן לי ואנכי הולך ערירי", הרי לא תתן לי, לפי שאין אני יכול לזכות בשכר, מכאן שהאיש שאין זוכה לבנים בעולם הזה, אינו זוכה בעולם הבא ליכנס לפניו מן הפרוכת[סג]. ואברהם ראה באצטגנינות שלו שלא יוליד, מה כתוב "וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה", אמר לו הקדוש ברוך הוא, אל תסתכל בזה, אלא בסוד של שמי יהיה לך בן, זה שכתוב "כה יהיה זרעך", זה סוד שם הקדוש, שמשם יומשך לו בן ולא מכח אחר, כה, שהוא שער התפלה[סד] בו ימצא ברכה, בו ימצא האדם בקשתו, "כה", היינו הכח שבא מצד הגבורה, שהרי מצד הגבורה בא יצחק, וצד ההוא של גבורה כה נקרא, שמשם באים זרעים ופירות לעולם, ולא מצד שלמטה כוח הכוכבים והמזלות, אז "והאמין בה", התדבק למעלה ולא התדבק למטה, "והאמין בה", ולא בכוכבים ומזלות, "והאמין בה", שהבטיחו להרבות שכרו לעולם הבא, "והאמין בה", במדרגה ההיא שנתנה לו, שמשם יבוא לו זרע להוליד בעולם. "ויחשבה לו צדקה", ויחשבה לו שאף על פי שהוא דין, כאילו היא רחמים המדרגה כה. דבר אחר, "ויחשבה לו צדקה", שקשר קשר העליון בתחתון לחברם ביחד[סה]. בא וראה, הרי אמרו, אברהם מוליד, אברם אינו מוליד, ואם תשאל הרי הוליד לישמעאל בעוד שהיה אברם, אבל זה הבן שהבטיחו הקדוש ברוך הוא לא הוליד בעוד שהיה אברם, שהרי בעוד שהיה אברם הוליד למטה, כיון שנקרא אברהם ונכנס בברית אז הוליד

זיו הזוהר

סב. היינו ספירת מלכות עם ספירת בינה אימא תתאה עם אימא עלאה. סג. מקום שהנשמות נוחות תחת כנפי השכינה נקרא כך. סד. היינו ספירת מלכות. סה. פירוש, ויחשבה שהיה מכוון כוונות בכח המחשבה שלו על ספירת מלכות ספירה תתאה בחינת נוקבא שנקראת צדק לקשרה עם לו צדקה, היינו עם ספירת יסוד קשר של כל שאר הספירות בחינת דוכרא שנקרא צדקה, ועל ידי

למעלה^[ס], ולפיכך אברם אינו מוליד בהתקשרות עליונה, אברהם מוליד כמו שאמרנו, והתקשר למעלה ביצחק.

זוהר חלק ג' פרשת בהעלותך - דף קמ"ח עמוד א'

ויחשבה לצדקה - מי החשיב למי

רבי זירא שאל לרבי אבא, מה שכתוב: **"וְהָאֵמֶן בַּה' וַיַּחֲשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה"**, אם הקדוש ברוך הוא חשבה לאברהם או אברהם להקדוש ברוך הוא, ואני שמעתי שהקדוש ברוך הוא חשבה לאברהם, ולא נתיישב בלבו, אמר לו, כך ביארנו אבל לא כן הוא, בא וראה, "ויחשבה", ויחשוב לו לא כתוב, אלא ויחשבה, אברהם ודאי חשבה להקדוש ברוך הוא, שלמדנו כתוב "ויוצא אותו החוצה", אמר לו הקדוש ברוך הוא, צא מאצטגנינות שלך, אין זה הדרך להבין שמי, אתה רואה ואני רואה, אברם אינו מוליד אברהם מוליד, מכאן ולהבא תשכיל בדרך אחר. **"כה יהיה זרעך"**, מה כה, היא כתר עשירי הקדוש של המלך, להבין בו שמו^[ס], והוא כתר שדינים מתעוררים ממנו, ולמדנו **"כה יהיה זרעך"**, זרעך ממש, בשעה ההיא שמח אברהם להסתכל ולהבין שמו ולהתדבק בו, לפי שנתבשר בכ"ה, ואף על פי שדינים מתעוררים ממנה, חשבה אברהם לכתר ההוא אף על פי שהוא דין כאלו הוא רחמים, זה שכתוב "ויחשבה", מה ויחשבה, [חשב לה] לכתר ההיא צדקה, [שהוא] רחמים^[ס]. אמר רבי יצחק, כ"ה כתר העשירי היא, ונקרא צד"ק, ודינים מתעוררים ממנה, ואברהם אף על פי שידע שדינים מתעוררים ממנה, מן צד"ק הזו, הוא חשבה צדק"ה, שדינים אין מתעוררים ממנו, לפי שהוא רחמים.

זוהר חלק ב' פרשת יתרו - דף פ"ו עמוד א'

כיון שהאיש נימול נכנס בבריתו של הקב"ה

"וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם יָדוּ בְּכָל וּגּוּי", למד רבי שמעון, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא קרא אותם אדם, שכתוב (יחזקאל ל"ד): **"וְאֵתָן צֵאֲנֵי צֵאֵן מִרְעִיתִי אָדָם"**, **"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לֵה"**, מה הטעם קרא אותם אדם, לפי שכתוב **"וְאֵתָם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם"**, שכיון שאיש ישראל נימול נכנס בברית שכתוב הקדוש ברוך הוא עם אברהם, שכתוב **"וְהָ בָרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל"**^[ס] וכתוב (מיכה ז'): **"חֶסֶד לְאַבְרָהָם"** והתחיל ליכנס בזה האדם^[ע], כיון שזוכה לקיים מצות התורה, נכנס בו בזה האדם, ונדבק בגופו של המלך, ואז נקרא אדם, ועל כן זרע ישראל נקרא אדם. בא וראה, כתוב בו בישמעאל **"וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם"**, פרא

זוהר חלק ב' פרשת יתרו - דף פ"ו עמוד א'

זה יהיה נשפע השפעות טובות לעולם הזה. **סו.** שאז השיג הכח ליחד העולמות למעלה להולדת נשמות חדשות וגרם התקשרות ויחוד העולמות למעלה להמשיך נשמת יצחק. **סז.** כי בהשגת ספירת המלכות נוכל להבין על ידה שמו, היינו כל העשר ספירות. **סח.** כי ספירת מלכות נקראת צדק

ודינים נתעוררים ממנה וצריכה להמתקה על יד ספירת היסוד שנקרא צדקה בכח ה' היות של חסדים, וכאשר נמחקים הדינים על יד החסדים נעשה מזה רחמים. **סט.** פירוש, בספירת יסוד שנקרא כ"ל. **ע.** היינו הספירות של בחינת דוכרא כמש"כ ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו

אדם ולא אדם, פרא אדם לפי שנימול, והתחלת של אדם היתה בו, שכתוב "וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהימולו את בשר ערלתו", כיון שנימול נכנס בהתחלה הזאת שנקראת כ"ל, זה שכתוב "והוא יהיה פרא אדם", ולא אדם, "ידו בכל", ידו בכל ודאי ולא יותר, לפי שלא קבל מצות התורה, התחלה היתה בו בשביל שנימול, ולא נשתלם במצות התורה, אבל זרע ישראל שנשלמו בכל, נקראים אדם ממש, וכתוב (דברים ל"ב): "כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חָבֵל נִחְלָתוֹ", בסוף המקרא מה כתוב, "ועל פני כל אחיו ישכן", למדנו שכמה פנים לפנים יש לו להקדוש ברוך הוא, פנים מאירים ופנים שאין מאירים, פנים עליונים ופנים תחתונים, פנים רחוקים ופנים קרובים, פנים שמבפנים ופנים שמבחוץ, פנים של ימין ופנים של שמאל[עא]. בא וראה, אשריהם ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שדבוקים בפנים עליונים של המלך, באלה הפנים שהוא ושמם דבוקים בהם[עב] וישראל ושמם אחד הם, ושאר עמים דבוקים באותן פנים הרחוקים, באותן פנים התחתונים, ולפיכך הם רחוקים מגופו של המלך, שהרי רואים אנו כל אותן המצרים קרוביו של ישמעאל, שכמה אחים וקרובים היו לו, וכולם היו בפנים התחתונים, באותן פנים הרחוקים, ובעבור אברהם כאשר נימול ישמעאל, זכה שישים מדורו וחלקו במקום השולט על כל אותן פנים הרחוקים והתחתונים, על כל אותן פנים של שאר העמים, זה שכתוב ידו בכל, ולפיכך ועל פני כל אחיו ישכן, כלומר ישום מדורו וחלקו למעלה מכלם, שתהיה ידו בכ"ל, השולטת על כל שאר פנים שלמטה, ולפיכך ועל פני כל אחיו ישכן ודאי, שלא זכו כמוהו. אמר ליה רבי חזקיה, הרי למדנו גר כשנתגייר נקרא גר צדק ולא יותר, וכאן אומר מורי שידו בכל[עג]. אמר ליה רבי שמעון, גר למדנו, ואין כן ישמעאל שאין הוא גר, בנו של אברהם היה, בן של קדוש היה, וכתוב בו בישמעאל "הנה ברכתי אותו", כתוב כאן "ברכתי אותו", וכתוב שם "וזה ברך את אברהם בכל", ועל כן כתוב "ידו בכל", ולפיכך כתוב "ועל פני כל אחיו ישכן", שאם שאר קרוביו יתגיירו יהיו נקראים גרי צדק ולא יותר, והוא יותר עליון מכלם.

זוהר חלק א' פרשת לך לך - דף צ"ה עמוד א'

ביקש הקב"ה לגלות לאברהם את קדושה

וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתְּשַׁע שָׁנִים וַיְרֵא ה' אֶל אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׁדֵי הַתְּהַלְךְ לְפָנָי וְהָיָה תָמִים, מקרא זה יש לעיין בו והוא קשה בכמה אופנים, וכי עד עתה לא נתגלה הקדוש ברוך הוא לאברהם, אלא עתה כשהגיע לאותן ימים אז "וירא ה' אל אברהם" ולא קודם, הרי כתוב "ויאמר ה' אל אברהם", "וזה אמר אל אברהם", ויאמר לאברהם ידוע תדע, ועתה מונה מספר הימים, וכאשר מונה אותם כתוב "וירא ה' אל אברהם"[עד] משמע שעד עתה לא נתגלה עליו, ועוד שכתוב: **וַאֲבָרָהֶם בֶּן תְּשָׁעִים וַתְּשַׁע שָׁנָה**, בתחילה תשעים

זיו הזוהר מלמעלה. **עא.** כל זה רמז על ספירות העליונות, וימין ושמאל היינו חסד ודין. **עב.** שמו היינו התורה עם תרי"ג מצות שספירת מלכות כלולה מהן, וזהו שאמרו חז"ל קוב"ה ואורייתא וישראל חד **עג.** גר צדק נקרא על שם שנכנס בקדושת ספירת מלכות שנקראת צד"ק, וידו בכל היינו שיש לו אחיזה גם בספירת יסוד הגבוה יותר ונקרא כ"ל. **עד.** פירוש, מדקאמר וירא הזה באמצע הפסוק אחר

שנה ולבסוף תשע שנים^[ע] אלא כך למדנו, כל אותן הימים לא כתוב בו וירא, מה הטעם, אלא כל זמן שהיה ערל וסתום, לא נתגלה עליו הקדוש ברוך הוא כראוי, עתה נתגלה עליו כראוי, שכתוב וירא, מה הטעם, משום שבקש לגלות בו זה האות של כתר הקדוש, ועוד שבקש הקדוש ברוך הוא להוציא ממנו זרע קודש, והקדושה אינה שורה בעוד שהוא ערל בשר, אלא אמר עתה שהוא בן תשעים שנה ותשע שנים, והזמן קרוב הוא שיצא ממנו זרע קודש, יהיה הוא קדוש תחלה, ואחר כך יצא ממנו זרע קודש, לפיכך מונה מספר ימים כאן^[ע] ולא בכל אותן זמנים הראשונים, ועוד אומר תשעים שנה, כי כל ימים הראשונים לא היו שנים, אלא כשנה אחת, שלא היו ימיו ימים, עתה שהגיע לזה, הרי שנים, שנים הן ולא שנה^[ע].

זוהר חלק א' פרשת לך לך - דף צ"ה עמוד א'

לאחר שנימול האדם יוצא מרשות הטומאה ונכנס תחת כנפי השכינה

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אֲנִי אֶל שְׂדֵי וְגו'", מה הטעם שעד עתה לא אמר "אני אל שדי", אלא כך למדנו, עשה הקדוש ברוך הוא כתרים תחתונים שאינם קדושים למטה, וכל שאינם נימולים יטמאו בהם ונרשמים בהם, ואיזה רושם יש בהם, שנראה בהם שי"ן דל"ת ולא יותר, ולפיכך נטמאים בהם ונדבקים בהם, לאחר שנימולים יוצאים מרשותם ונכנסים בכנפי השכינה, ונתגלה בהם אות יו"ד, רושם קדוש, אות ברית השלם, ונרשם בהם שדי, ונשתלמים בקיום שלם, ועל כן כתוב בזה אני אל שדי, התהלך לפני והיה תמים, שלם, שעתה חסר אתה, ברושם של שי"ן ודל"ת, המול עצמך ותהיה תמים ברושם אות יו"ד, ומי שנמצא ברושם הזה, ראוי להתברך בשם הזה, שכתוב (בראשית כ"ח): "וַיֹּאֶל שְׂדֵי יְבָרַךְ אֶתְךָ", מהו אל שדי, זה השם שהברכות יוצאות ממנו^[ע] הוא השולט על כל כתרים התחתונים, ולכם מיראתו יראים ומזודעזעים, לפיכך מי שנימול, כל אותן שאינם קדושים מתרחקים ממנו ואין שולטים בו, ולא עוד אלא שאינו יורד לגיהנום, שכתוב (ישעיהו ס'): "וְעֵמֶךָ בָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אַרְצָךְ", כל אלה הנימולים נקראים צדיקים, ולפיכך "לעולם יירשו ארץ"^[ע], שאינו נוחל ארץ הזאת אלא מי שנקרא צדיק.

זיו הזוהר

מתורץ המספר למה מונה מספר הגדול תחלה, כיון שבמספר הגדול שייך לומר שנה ובמספר הקטן שייך לומר שנים, מרמז בזה שכל ימיו הראשונים לא נחשבים לימים ואינן אלא כשנה אחת כיון שהיה ערל, ורק עתה שהגיע למצות מילה יחשבו לו מכאן ולהבא שנותיו לשנים. עת. פירוש, לזה העולם. עט. ארץ היינו ארץ העליונה שנקראת עולם הבא, או שהכוונה על השכינה הקדושה שנקראת ג"כ ארץ.

מספר ימיו ולא בתחלת פסוק כמו בריש סדרא זו משמע מזה המספר ימיו היא הסבה להתגלות הזאת. עת. אין קושייתו מדוע יאמר במספר תשעים לשון יחיד שנה ובמספר תשע ל"ד שנים, כי כן הוא ע"פ דקדוק ל"ק, רק קושייתו מדוע מונה כאן מספר הגדול תחלה ואח"כ מספר הקטן והיל"ל כמו שכתוב ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן. עו. בזה מתורץ דמספר הימים שפיר היתה הסבה להתגלות הזאת. עז. בזה